

**КОМПЛЕКС ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ
ШКІЛ № 4 У ЛІГНИЦІ**

МОНОГРАФІЯ ШКОЛИ

1957 -2007

ЛІГНИЦЯ

13 ЖОВТНЯ 2007 РОКУ

Редакційна колегія: **Олена Калитка**

Ольга Височанська

Анна Демун -Павлище

Фотографії: архівні та приватні матеріали

Комп'ютерний набір: Ольга Височанська

Беата Цинацевич

Контакт зі школою:

тел. 76 72-33-106

адрес електронної пошти: zso4legnica@op.pl

сторінка інтернетова: <http://www.zso4legnica.pl>

Монографія опрацьована на базі матеріалів магістерської роботи п. Марії Туцької
“Dzieje IV Ogólnokształcącego Liceum w latach 1957-1987”.

З вересня 2007 року IV Загальноосвітній ліцей з українською мовою навчання розпочав 50-ий ювілейний рік існування.

Протягом тих 50-ти літ школу закінчило кількасот випускників, мінялись вчителі і директори. І щоб пам'ять про них не вгасала, і щоб спогади ожили про спільно прожиті літа даємо до рук читачів цей нарис історії нашої школи.

IV ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ЛІЦЕЙ В ЛІГНИЦІ

II КЛАС - навчальний рік 1971/72

IV ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ЛІЦЕЙ В ЛІГНИЦІ

I КЛАС - навчальний рік 1971/72

ВЧИТЕЛІ З ВИПУСКНИКАМИ 1974/1975

IV КЛАС ПРОЩАЄТЬСЯ ЗІ ШКОЛОЮ ТА ВЧИТЕЛЬСЬКИМ КОЛЕКТИВОМ 1990 р.

СВЯТКУЄМО 45 – РІЧЧЯ НАШОЇ ШКОЛИ

1 вересня 1957 року 22 учнів розпочало навчання в Злоторії тому, що в Лігниці не було приміщення для школи. Опікуном цієї групи стала мгр **Марія Павенцька**: випускниця історико- філософського факультету Львівського університету. Вона була першою вчителькою української мови. Українські класи існували в Злоторії до 1960 року у місцевому загальноосвітньому ліцеї по вул. Лімановського 17. Вроцлавська кураторія освіти у цьому році прийняла рішення перенести класи з українською мовою до Лігниці у початкову школу № 7 з єврейською мовою навчання.

Обов'язки директора доручено мгр. **Михайлові Таненцапфу** – директору цієї школи.

Статус окремої адміністративної одиниці школа отримала **1 вересня 1962 року** , щоб стати IV Загальноосвітнім ліцеєм з українською мовою навчання. Директором обрано мгр. **Ірину Снігур**, випускницю Вроцлавського університету, яка у школі працювала від 1 вересня 1960 року як учитель математики.

Від 1962 року школа і гуртожиток містилися в будинку по вул. Хойновській 98. На сьогоднішній день будинок не існує, але в серцях всіх випускників, вчителів та працівників школи Хойновська 98 має особливе місце.

УЧАСНИКИ З'ЇЗДУ ВИПУСКНИКІВ 23 -24 ЧЕРВНЯ 1973 р.

У гуртожитку жило 58 учнів. Будинок цей не відповідав вимогам школи, мало було приміщень на кабінети. Після кількох років наполегливих домагань, у навчальному році 1967/68 школа одержала приміщення в будинку на площі А. Завадського 7а (тепер Площа Кляшторний).

1967р. ІV ЛІЦЕЙ ПОЧИНАЄ У БУДИНКУ І ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО ЛІЦЕЮ В ЛІГНИЦІ

Це був лише один поверх правого крила будинку, в якому містився І Загальноосвітній ліцей. У новому приміщенні школи покращали умови, але далі відчувався брак залів, в яких можна було б влаштувати предметні кабінети. Відчувався брак спортивного та актового залів, спортивного стадіону. Не було змоги творити паралельних класів з різним профілем. Дещо покращали умови після ремонту приміщень у підвалі в 1977/78 навчальному році.

У вересні 1993 року після 36-и років існування ІV Ліцей з гуртожитком перенісся до відремонтованого комплексу по вул. Панцерній 10, де знаходиться й сьогодні.

У будинку є просторі та світлі кабінети, комп'ютерний та тренувальний зали, мультимедіальний центр, вигідні кімнати у гуртожитку, великий спортивний зал, який виконує ще й роль актового залу.

ЛІЦЕЇСТИ ІІ КЛАСУ В НОВОМУ КОМП'ЮТЕРНОМУ ЗАЛІ

УРОК В КЛАСІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

I КЛАС ГІМНАЗІЇ В ТРЕНУВАЛЬНОМУ ЗАЛІ

Минає 14-й рік існування школи у своєму будинку. Це вже п'ята адреса: Панцерна 10.

IV Загальноосвітній ліцей з українською мовою навчання довгі роки був єдиною цього роду середньою школою в Польщі.

Щоправда існували українські класи у Перемишлі від 1957 по 1964 рр. і в Гурові Ілавецькому після ліквідації педагогічного ліцею в Бартошицях у кінці 60-х років.

Класи з українською мовою були організовані у польських школах, але вони не могли

прийняти усіх охочих учнів зі своєї території.

Такий стан українського шкільництва у Польщі зумовлював те, що до нашої школи від початку її існування поступала молодь із багатьох віддалених міст і сіл, з північних і західних земель „odzyskanych”, куди переселено українців під час ганебної акції „Вісла”. Дуже довго найбільше учнів приїжджало з віддалених на сотні кілометрів воєвідств: ольштинського, кошалінського, білостоцького. Наприклад, у навчальному 1969/70 році на 112 учнів зі згаданих теренів походило 54.

Ситуація змінилася у половині 90-х років, коли виникли українські ліцеї в **Перемишлі, Білому Борі**, а також розправив свої крила як окрема школа ліцей у **Гурові Ілавецькому**.

Тепер наша школа починає відчувати брак кандидатів, які походять, в основному, з південнозахідних воєвідств. Мимо цих труднощів у вересні 1999 році виникає Комплекс загальноосвітніх шкіл № 4. В його склад входять:

IV Загальноосвітній Ліцей і гімназія № 10 у Лігниці.

Від багатьох років при школі діють пункти навчання української мови та релігії. Першим вчителем української мови був Іван Олійник, а від 1993 року вчить наших наймолодших дітей Ольга Височанська. В двох останніх роках наступило поповнення вчительських рядів Іриною Мадараш, Дарією Маслей, Неонілою Драт.

Про релігійний розвиток діточок дбали і дбають священники Марко Сосницький, Михайло Дзюба, Мірослав Драпала, Маріуш Дмитерко катехети Анна Буковська, Софія Тима.

НОВОРІЧНА ЗАБАВА ДЛЯ ДІТЕЙ 2007 р.

УЧНІ З ПУНКТУ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ВИСТУПІ З НАГОДИ 45 РІЧЧЯ ШКОЛИ Зусиллями дирекції, вчителів, батьків, членів лігницького гуртка ОУП і грекокатолицького священника виникає I клас нашої гімназії, який нараховує 7 учнів (п'ятеро з Лігниці і двоє з віддаленого Вонгровця).

У наступному навчальному році у гімназію поступило 11 учнів (двоє з України).

На жаль, не вдається створити черговий I клас гімназії у навчальному 2001/2002 році через нестачу відповідньої кількості кандидатів. В наступному році усе ж таки спільними зусиллями дирекції і вчителів вдається створити I клас гімназії і I клас ліцею, в яких навчається 15 учнів. З року на рік кількість учнів гімназії та ліцею збільшувалась. В цьому році в школі навчається 103 учнів.

I КЛАС ГІМНАЗІЇ З КЛАСНИМ КЕРІВНИКОМ МГР АННОЮ КОРНАГОЮ
навчальний рік 2007/2008

II КЛАС ГІМНАЗІЇ З КЛАСНИМ КЕРІВНИКОМ МГР ЙОАННОЮ СВЪОНТКОВСЬКОЮ
навчальний рік 2007/2008

III КЛАС ГІМНАЗІЇ З КЛАСНИМ КЕРІВНИКОМ МГР БЕАТОЮ ЦИНАЦЕВИЧ
навчальний рік 2007/2008

І КЛАС ЛІЦЕЮ З КЛАСНИМ КЕРІВНИКОМ МГР РОМАНОМ БОЧНЕВИЧОМ
навчальний рік 2007/2008

ІІ КЛАС ЛІЦЕЮ З КЛАСНИМ КЕРІВНИКОМ МГР ІРИНОЮ МАДАРАШ
навчальний рік 2007/2008

III КЛАС ЛІЦЕЮ З КЛАСНИМ КЕРІВНИКОМ МГР ОЛЬГОЮ ВИСОЧАНСЬКОЮ
навчальний рік 2007/2008

Протягом 50-и років існування у школі працювало біля **185 вчителів**. У більшості були це вчителі з інших лігницьких шкіл, які навчали якогось предмету протягом одного або кількох років. Штатні вчителі, які пов'язали своє життя з нашою школою це: **Ірина Снігур (1960-1987), Ярослава Шумілович-Кісілевська (1961-1977), Михайло Бздель (1961-1993), Іван Співак (1963-1999), Ельжбета Солтисяк-Дидук (1964-1975), Михайло Дуда (1964-1988), Ян Бекас (1967-1990), Ярослав Гайдукевич (1971-2002), Іван Олійник (1972-2002), Генрика Дмитрієв (1966-1988), Олена Калитка (від 1975), Анна Стеблін-Камінська**

(1977-1995 і від 2001р. до нині як пенсіонер), Богдан Калитка (від 1988), Дорота Федорович (від 1990), Ірина Винник (від 1992), Ольга Височанська (від 1993), Роман Бочневич (від 1993)

ВЧИТЕЛЬСЬКИЙ КОЛЕКТИВ З ВИПУСКНИКАМИ 1992 р.

ВЧИТЕЛЬСЬКИЙ КОЛЕКТИВ З ВИПУСКНИКАМИ 1993 р.

ВЧИТЕЛЬСЬКИЙ КОЛЕКТИВ У 2007 р.

На пості директора не було стільки змін, як у вчительському гроні.

У Злоторийському ліцеї директором був **Станіслав Янус**. У єврейсько-українському ліцеї №3 директором був **Михайло Таненцапф**. Від 1962 по 1977 директором ІV ЗОЛ була **Ірина Снігур**. **Ян Бекас** керував школою від 1977 по 1990 роки. **Богдан Гнатюк** був директором від 1990 по 2001 роки. В роках 2001-2006 директором школи працювала **Олена Калитка**. Від 2006 року на посту директора Комплексу загальноосвітніх шкіл №4 у Лігниці працює **Анна Гаврильчак -Маланчак**.

Михайло Таненцапф

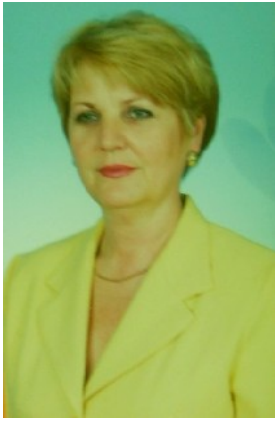
Ірина Снігур

Ян Бекас

Богдан Гнатюк

Олена Калитка

Анна Гаврильчак Маланчак

До 1988 року керівником гуртожитку був **Михайло Бздель**. Від 1988 року до 2001 року на посаді керівника був **Богдан Калитка**. У 2001/2002 навчальному році керувала гуртожитком **Дорота Федорович**. У роках 2002 /2004 була **Софія Походай**. У 2004/2006 керівником працювала **Анна Гаврильчак Маланчак**. Від 2006 року пост керівника займає **Чеслав Целецький**.

ЩЕДРИЙ ВЕЧІР В ГУРТОЖИТКУ 2006 р.

ЖАРТІВЛИВЕ ПРИЙНЯТТЯ В РЯДИ МЕШКАНЦІВ ГУРТОЖИТКУ

Багато з наших учнів самодіяльності вибрали професійну життєву дорогу – творити українську культуру і науку. Нагадаймо хоч кілька прізвищ: Високопреосвященний Кир Володимир Юшак, проф. Володимир Мокрий – літературознавець, засновник **Фундації св. Володимира**, Мирослав Чех – колишній депутат Сейму РП, проф. Роман Дрозд – історик, др Ігор Галагіда – історик, Богдан Гук – редактор багатьох українських часописів, др Лідія Стефанівська – літературознавець, др Ярослав Сирник – історик, Петро Тима – голова Об'єднання українців у Польщі, Юрій Стажинський – засновник товариства «Кичера», о.Теодозій Тарас Янків – реформатор Васильянської церкви в Україні, др Роман і Богдан Дрозди - композитори і диригенти , Галина Цеховська – співачка, Андрій Путко – хореограф, Ярослав Левків – диригент хору «Полонина», «Журавлі», а тепер «Хору ім. Максима Березовського».

Художня самодіяльність у школі

« МРІЯ» ПІД КЕРІВНИЦТВОМ МИХАЙЛА ДУДИ

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЕЛЬ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ГЕНРИКИ ДМІТРИЄВ

Важливу роль у виховному процесі нашої школи виконувала художня самодіяльність. Протягом 50-років існування IV загальноосвітнього ліцею були різні етапи розвитку позакласної праці з молоддю, яка залюбки брала участь в різних її формах. Ще у 1958 році

Марія Павенцька створила основи для виникнення і розвитку шкільного хору. Вже у наступному навчальному році цей хор представляв Лігницю на воєвідському огляді шкільних гуртків художньої самодіяльності у Вроцлаві і зайняв I місце. Потім хором керували: **Дарія Базарник, Михайло Дуда, Ірина Винник і Ярослав Левків**.

Професор **Михайло Дуда** диригує хором від 1964 року. У 1965 році створює шкільний оркестр.

У 1966 році в школі виникає танцювальний колектив, якого творцем була **Генрика Дмитрієва** і вела його до вершин до 1988 року.

Мистецтво Генрика Дмитрієва продовжували хореографи: **Гусовський Віталій, Олександр Мойсеєнко**, а з 2006 року **Константин Кущенко**.

ПОЛОНИНА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ДИРИГЕНТА МИХАЙЛА ДУДИ

Хор, оркестр і танцювальний колектив виступали з українською програмою перед учнівською публікою Лігниці, а найчастіше у селах і містах, де оживало українське життя після виселення. З подивом сприймали виступи наших колективів поляки. Наші ансамблі брали участь у престижних фестивалях і концертах. Крім згаданих колективів, у школі виникли й інші: естрадний вокальний „**Філоньки**”, яким керував **Іван Олійник**, „**Струмочок**”, яким керував **Михайло Дуда**. У сімдесятих роках наші ансамблі присвоїли собі імена: хор „**Полонина**”, оркестр „**Мрія**”, танцювальний „**Безіменний**”.

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ У СОПОТІ

Слід згадати учасників-учнів, які розвинули свої здібності, стали зірками не лише у нашій школі.

У „**Фіялоньках**» виступали: **Ірина Стех, Ірина Миц, Дарія Вальницька, Стефанія Мричко, Ганна Іван**. Інструментальну групу творили: **Мирослав Гукович, Володимир Мачуга, Роман Гепей та Іван Олійник**.

У „**Струмочку**” виступали: **Богдан і Роман Дрозди, Беата і Ярослав Вуйціки, Мирослав Черник, Маргарита Крайна, Анна Ревакович, Іван Сконцей, Андрій Кочанський**.

Ансамбль „**Орден**” виступав у складі: **Роман Соколич, Петро Геля, Борис Ковальський, Володимир Кухарик**.

Незабутніми стали наші талановиті творці пісень: **Роман Дрозд і Єва Карпінська**; співаки: **Ірина Спольська, Беата Вуйцік, Галина Цеховська, Анна Курак**. Згадаймо славний дівочий терцет у складі: **Анна Гнатюк, Беата Пасіка і Єва Стажинська** та квіртет у складі: **Анна Лацько, Анна Гудько, Роман Калитка та Олександр Гнатюк (1 місце на фестивалю у Трускавці)**.

МИХАЙЛО ДУДА ЗІ ШКІЛЬНИМ ХОРОМ

ШКІЛЬНИЙ ХОР ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИПУСКНИКА
МГР ЯРОСЛАВА ЛЕВКОВА

0

« ВЕСЕЛКА» ПІД КЕРІВНИЦТВОМ МГР ІРИНИ ВИННИК МГР АНДРІЯ ГУБ'ЯКА

БИТІВСЬКА ВАТРА 30 ЧЕРВНЯ 2000 р.

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ «ГОРИЦВІТ» НА ШЕВЧЕНКІВСЬКОМУ ВЕЧОРІ У
ЛІГНИЦІ

На сьогоднішній день в школі діє:

- музично – інструментальний ансамбль “ Дикі Бджоли” під керівництвом Андрія Губяка та Ірини Виннк. У складі : Ганя Маланчак, Ігор Гербут, Соня Маланчак, Матвій Цьолка, Демян Геля, Олександра Кузяк, Катерина Леонова, Марта Кузяк, Ігор Василик.
- театральний гурток під керівництвом Ольги Височанської . В гуртку беруть участь учні першого та другого класу гімназії.
- танцювальний ансамбль під керівництвом Константина Кущенко.

КОНЦЕРТ «ДИКИХ БДЖІЛ» НА ЛЕМКІВСЬКИЙ ВАТРИ

ТЕАТРАЛЬНИЙ ГУРТОК З ВИСТАВОЮ « ПОПЕЛЮШКА»

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У МОДЛІ 2007р.

ВЕЧІР ЛІРИКИ БОГДАНА ІГОРА АНТОНІЧА

Співпраця школи з Україною

1997 -2007

Зустріч із землею батьків – завжди велике свято для кожного з нас. Бо пам'ятаємо, що на Україні і в горах Карпатах жили наші предки і звідти походить наше коріння. І де б ми не були, скрізь відчуваємо поклик рідної землі, хвилюємося аж до сліз, перетнувши кордон маємо змогу чути рідне слово і рідну пісню.

Перші ластівки здійснили поїздку в Україну в 1989р.

В останні роки школа налагодила і підтримує офіційні відносини з Тернопільським Управлінням Освіти, Дрогобицьким ліцеєм і різними школами та освітянськими осередками м. Львова. Ми охоче їздимо в Україну і з радістю приймаємо наших гостей у Лігниці.

1. Перебування делегацій (учнів і вчителів) у Львові й Тернополі.

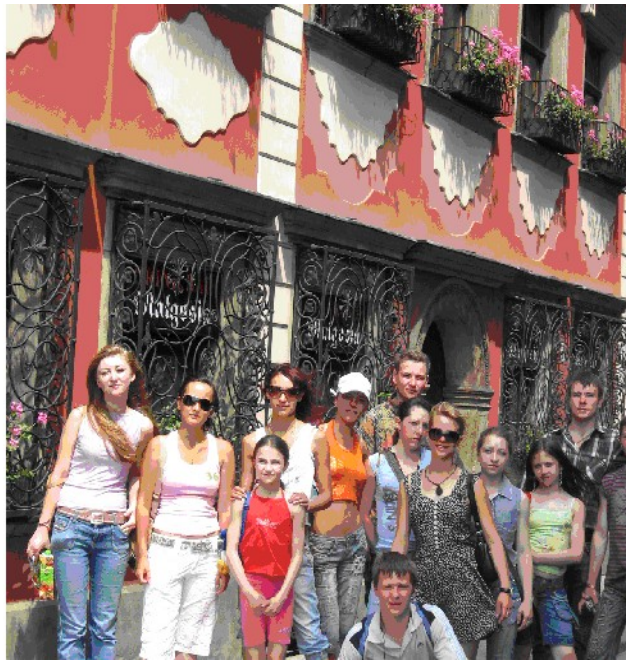
1991р.- поїздка естрадного квартету в Трускавець.

1998 р. – поїздка до Тернополя, Почаєва і Бучача.

1999 р. – поїздка танцювального ансамблю „Горицвіт” в оздоровчо-відпочинковий табір „Скоморохи” (біля Тернополя). Делегація була запрошена Тернопільським Управлінням Освіти і Комітетом професійно-технічної освіти Управління Освіти. Перебування делегації у Львові 1991р. – поїздка до Львова на святкування Дня міста Львова (на запрошення Управління освіти Департаменту гуманітарної та соціальної політики Львівської міської ради.

НАША МОЛОДЬ В ГАЛИЧІ 2007 р.

ГОСТІ З УКРАЇНИ З НАШИМИ УЧНЯМИ 2007 р.

2002р. – Підписання Угоди про співпрацю між Дрогобицьким Державним педагогічним ліцеєм і Лігницьким ліцеєм.

2001р. – Поїздка делегації влад міста Лігниці з вчителями ліцею до Дрогобича.

2002р. – Підписана Угода про співпрацю на 2002/2003 навчальний рік.

2002р. – Поїздка учнів і вчителів до Львова на святкування 10-річчя Класичної гімназії.

Від 2002 року поїздки молоді в Україну організовуємо щорічно дбаючи про те, щоб наша молодь мала постійний контакт з Батьківщиною.

2007 р. - Поїздка учнів і вчителів до Галича.

2007 р. - Поїздка учнів і вчителів до Львова.

Гостили у нас:

1997р.-Делегації з Управління Освіти м. Львова, з Управління Освіти м. Тернополя і з Уряду міста.

2001р. – Делегація з уряду міста Дрогобича на чолі з мером міста і директор Дрогобицького педагогічного ліцею.

2002р. – Делегація з Управління Освіти м. Львова.

2002р. – Делегація зі Львова з Класичної гімназії.

2002р. - Делегація з Дрогобича з Педагогічного Ліцею.

2003р.- Молодь зі Львова та Дрогобича.

2005р. - Поетеси з Києва Зоя Дика та Катерина Вишовська.

Існування цієї школи було і є дуже важливе для цілої громади в Польщі. Виховний процес дає нашим учням почуття приналежності до українського народу та зміцнює її патріотичність, а дидактичний забезпечує високий рівень навчання, успіхи на гімназійних та матуральних екзаменах.